

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Kulturnämnden

Datum:
2025-12-18

Diarienummer:
KTN-2025-00331

Handläggare:
Anna Röst

Samrådsyttrande över detaljplan för del av Boländerna 5:3 och Brillinge 4:4.

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

1. **att** till plan- och byggnadsnämnden avge upprättat samrådsyttrande avseende detaljplan för del av Boländerna 5:3 och Brillinge 4:4.

Ärendet

Kulturnämnden har möjlighet att lämna synpunkter på detaljplan för del av Boländerna 5:3 och Brillinge 4:4 i samrådsskede 28 november 2025 – 9 januari 2026. Anstånd med svar har beviljats till den 13 februari 2026.

Detaljplanen syftar till att möjliggöra ett nytt vattenverk, i direkt anslutning till det befintliga vattenverket.

Beredning

Ärendet har beretts av avdelningen Uppsala konst och kulturarv inom kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen.

Föredragning

Planområdet är beläget norr om Gränby centrum, cirka tre kilometer från Uppsala centralstation. Det omfattar cirka fyra hektar mark väster om Österleden.

I tjänsteskrivelsen sammanfattas detaljplanens huvuddrag. Handlingarna plankarta, och planbeskrivning är bilagda tjänsteskrivelsen. För mer information om detaljplanen hänvisas till denna webbsida: www.uppsala.se/bygga-och-bo/samhallsbyggnad-och-planering/detaljplaner-program-och-omradesbestammelser/hitta-detaljplaner-och-omradesbestammelser/2023/del-av-bolander-na-53-och-brillinge-44/

Planförslaget

Detaljplanen syftar till att möjliggöra ett nytt vattenverk, i direkt anslutning till det befintliga vattenverket. Det nya vattenverket är en del i arbetet med att säkra dricksvattenförsörjningen för Uppsala stad till minst 2050.

Detaljplaneförslaget möjliggör en flexibel gestaltning och successiv anpassning efter teknikutvecklingen, vilket innebär att endast placeringen av byggnaden (totalt 1000 kvadratmeter) och höjden reglerats. Det nya vattenverket får vara maximalt 20 meter i totalhöjd.

Kulturarv inom planområdet

Planområdet ligger strax utanför riksintresse för kulturmiljövården Vaksala (C36), i ett område som idag domineras av infrastruktur och storskaliga sporthallar, omgivna av öppen grön- och parkeringsyta. Inom området har arkeologiska utredningar medfört att enstaka fornlämningar undersökts och tagits bort.

Kulturarv i planförslaget

Detaljplanen innebär att en ny markant byggnad tillkommer på mark som idag är grönområde och jordbruksmark.

I planbeskrivningen anges att anpassning av det nya vattenverket till stads- och landskapsbilden lämpligen kan ske genom färgsättning på takbeläggningen i kombination med grön- och blåelement. Sådana anpassningar är dock inte reglerade genom planbestämmelser.

Offentlig konst

Ett nytt vattenverk är en viktig och markant byggnad, som kan komma att sätta ett tydligt arkitektoniskt avtryck i omgivningen. Om det är aktuellt att satsa på konst (exempelvis på fasaden) kan Uppsala vatten med fördel föra dialog med Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen. Mycket erfarenhet och stöd finns inom koncernen.

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningens bedömning

Kultur- idrotts- och fritidsförvaltningen delar planbeskrivningens slutsats att genomförandet av planen inte kommer att påverka läsbarheten av kulturarvet kring Vaksala kyrka. Planområdet uppfattas idag som en del av stadens ytterkant snarare än landsbygd.

Ett genomförande av detaljplanen innebär dock att en ny markant byggnad uppförs. Planen är oreglerad vad gäller utformning. Förvaltningen bedömer att det är önskvärt att i högre grad beskriva och reglera exempelvis kulörer och takmaterial, för att säkerställa att anpassningen till stads- och landskapsbilden blir väl genomförd.

Vidare ser Kultur-, idrotts och fritidsförvaltningen ett nytt vattenverk som en potentiell byggnad för konstnärlig gestaltning och ett tydligt arkitektoniskt uttryck med hög kvalitet.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 18 december 2025.
- Bilaga 1. Förslag till samrådsyttrande över detaljplan för del av Boländerna 5:3 och Brillinge 4:4.
- Bilaga 2. Plankarta
- Bilaga 3. Planbeskrivning

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen

Sten Bernhardsson
Förvaltningsdirektör

Kulturnämnden
YttrandePlan- och byggnadsnämnden
Ert diarienummer 2923–003232

Samrådsyttrande över detaljplan för del av Boländerna 5:3 och Brillinge 4:4.

Kulturnämnden har möjlighet att lämna synpunkter på detaljplan för del av Boländerna 5:3 och Brillinge 4:4 i samrådsskede 28 november 2025–9 januari 2026. Anstånd med svar har beviljats till 13 februari 2026.

Ett genomförande av detaljplanen innebär att ett nytt vattenverk uppförs i Gränby, i direkt anslutning till det befintliga vattenverket.

Kulturnämnden delar planbeskrivningens slutsats att genomförandet av planen inte kommer att påverka läsbarheten av kulturarvet kring Vaksala kyrka. Planområdet uppfattas idag som en del av stadens ytterkant snarare än landsbygd.

Ett genomförande av detaljplanen innebär dock att en ny markant byggnad uppförs. Kulturnämnden bedömer att det är önskvärt att i högre grad än i det befintliga planförslaget beskriva och reglera exempelvis kulörer och takmaterial, för att säkerställa att anpassningen till stads- och landskapsbilden blir väl genomförd.

Vidare ser Kulturnämnden ett nytt vattenverk som en potentiell byggnad för konstnärlig gestaltning och ett tydligt arkitektoniskt uttryck med hög kvalitet.

Kulturnämnden

Linda Eskilsson
Ordförande

Anna Eriksson
Nämndsekreterare